

IMAK:

Fortolkning af lov ændret bag om ryggen på tjenestemændene

Den obligatoriske pensionsordning som ikke er gældende for tjenestemænd, er blevet ændret bag om ryggen på tjenestemændene.

Denne ændring har negative følger for visse tjenestemænd. Det gælder for de tjenestemandsansatte under IMAK's forhandlingsområde, som pludselig er blevet inkluderet i ordningen med den obligatoriske pensionsopsparing, med et mindre månedligt rådighedsbeløb til følge.

Dette har aldrig været hensigten under udarbejdelsen af loven. Hvis det havde været tilfældet, ville IMAK have givet et helt andet svar under høringsprocessen i 2015/2016 og endvidere have krævet reguleringer i forbindelse med overenskomstforhandlingerne.

Adskillige IMAK-medlemmer fik i efteråret 2023 følgende forklaring fra Skattestyrelsen:

"Som tjenestemand er du omfattet af lov om Obligatorisk Pensionsordning, men der er dele af din indtægt, som ikke medregnes, når Skattestyrelsen beregner dit opsparingsgrundlag vedrørende Obligatorisk Pensionsordning.

En tjenestemands løn består ofte af flere løndelev. Det kan f.eks. være grundløn og forskellige tillæg. Nogle af disse løndelev lægges til grund, når din tjenestemandspension skal beregnes, andre indgår ikke i beregningen af tjenestemandspensionen.

De løndelev som lægges til grund, når din tjenestemandspension beregnes, ses der bort fra, ved Skattestyrelsens beregning af dit opsparingsgrundlag."

IMAK er aldeles ikke enig i den fortolkning. Derfor holdt IMAK's forkvinde Elna Heilmann og sekretariatsleder Simon Lennert møde med Naalakkersuisoq for Finanser Erik Jensen og hans departementschef i december 2023.

IMAK var ikke enig i den udlægning, som blev givet af Naalakkersuisoq og hans departementschef, hvorfor IMAK dagen efter mødet sendte et brev til departementschefen vedrørende de punkter IMAK var uenig i. IMAK's henvendelse blev besvaret af departementet medio januar 2024. Heri fastholdes, at der ikke er sket ændringer i fortolkningen af lovgivningen.

Samtidig blev IMAK af departementschefen opfordret til at medvirke til at informere om pensionsordningen over for sine medlemmer og samfundet i øvrigt.

I den forbindelse skal IMAK understrege, at vi aldrig har været imod ordningen med obligatoriske pensionsopsparing, som vi i øvrigt finder meget vigtig. Det IMAK ikke accepterer er, at der er blevet foretaget ændringer i forhold til nogle af vores medlemmer – bag om deres ryg.

Nanortallip atuarfia

Herunder vil vi prøve at anskueliggøre, hvorfor vi fra IMAK ikke accepterer de nævnte forhold.

IMAK: I bemærkningerne vedrørende høringen af lovforslaget i 2015/2016 står der følgende på side 5 om tjenestemænd:

"Tjenestemænd omfattes af en tjenestemandspensionsordning. Tjenestemandspensionsordningen vil med tiden indtage en stadig mindre rolle i det samlede pensionssystem, idet antallet af tjenestemandsansatte, er faldende. For den enkelte tjenestemand har tjenestemandspensionsordningen en sådan karakter og omfang, at der ikke synes at være behov for regler, der pålægger tjenestemænd at foretage yderligere pensionsopsparing af deres tjenestemandsløn. *Har en tjenestemand ud over sin tjenestemandsløn anden indkomst, fx fra et bijob, skal der indbetales til en pensionsordning i forbindelse med denne indkomst.*"

IMAK: I forbindelse med, at lovforslaget blev sendt ud i høring i 2015/2016 afgav IMAK bl.a. følgende svar:

"IMAK finder det meget vigtigt, at alle har en pensionsopsparing. Det er dog IMAKs klare opfattelse, at forhold omkring pensionsopsparinger, der vedrører ansættelser, alene er et anliggende mellem arbejdsmarkedets parter og som sådan aftales ved overenskomstforhandlinger.

IMAK: Selvstyret skrev følgende om IMAK's udtalelse:

"Lovforslaget tager udgangspunkt i, at arbejdsmarkedets parter i videst mulige omfang bør løse opgaven med at sikre lønmodtagerne de bedst mulige pensionsordninger. Tilsvarende bør borgere som ikke via en ansættelse omfattes af en pensionsordning oprette og indbetale til en pensionsordning. Lovens hovedsigte er således de tilfælde, hvor arbejdsmarkedets parter og den enkelte borger ikke har løst opgaven i tilstrækkeligt omfang."

IMAK: I Selvstyrets note blev det understreget, at der skal ske forhandlinger mellem arbejdstagere og arbejdsgivere, nemlig gennem overenskomstforhandlingerne.

IMAK: Loven blev revideret i 2019 og trådte i kraft pr. 1. januar 2020. Herunder kan ses lovens overskrift.

Lovgivning nr. 16, 12. juni 2019. Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning. (Sproglig ændring af Inatsisartutlovens grønlandske titel, undtagelse til opsparingsgrundlaget for borgmestervederlag)

IMAK: Som det ses af overskriften herover blev loven ændret i 2019, og i den forbindelse står der følgende i indledningen til bemærkningerne:

Indledning

Efter gældende regler medregnes ydelser udbetalt efter landstingslov om Grønlands Hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland ikke ved beregning af opsparingsgrundlaget i Inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning. Det skyldes, at tjenestemænd omfattes af en tjenestemandspensionsordning. For den enkelte tjenestemand har tjenestemandspensionsordningen en sådan karakter og omfang, at der ikke synes at være behov for regler, der pålægger tjenestemænd at foretage yderligere pensionsopsparing af deres tjenestemandsløn.

IMAK: Loven blev atter revideret i 2020 med virkning fra den 1. januar 2021, hvor overskriften på loven kan ses herunder.

Lovgivning nr. 18, 30. november 2020. Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning

2. Hovedpunkter i forslaget

Inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning undtager ydelser, som udbetales i henhold til en række tjenestemandsslove fra at indgå i opsparingsgrundlaget. Det skyldes, at tjenestemænd omfattes af en tjenestemandspensionsordning. For den enkelte tjenestemand har tjenestemandspensionsordningen en sådan karakter og omfang, at der ikke synes at være behov for regler, der pålægger tjenestemænd at foretage yderligere pensionsopsparing af deres tjenestemandsløn. Det har efter lovens vedtagelse vist sig, at staten i et vist omfang udsender tjenestemænd ansat efter lov om tjenestemænd til Grønland. Disse tjenestemænd synes på samme måde som øvrige tjenestemænd ikke at have behov for regler, der pålægger dem at foretage yderligere pensionsopsparing af deres løn. Undtagelsesreglen foreslås således udvidet til også at omfatte ydelser udbetalt i henhold til lov om tjenestemænd.

IMAK: Herover pointeres atter, at det oprindelige mål med loven bibeholdes.

IMAK: Men så ændrer Naalakkersuisoq pludselig fortolkningen af loven i et svar til et § 37- spørgsmål fra et medlem af Inatsisartut i 2021, nr. 065-2021. Ændringen her er, at det nu forklares, at det der benævnes som "løn dele", nu skal medregnes som grundlag for pensionsopsparingen.

Naalakkersuisoq informerede ikke pågældende Inatsisartut-medlem, der stillede spørgsmålet, at den omhandlede lønspecifikation i svaret kun gælder for arbejdstagere, hvis overenskomst forhandles af det danske Politiforbund. Det af Naalakkersuisoq anvendte eksempel kan ses her: <https://www.inatsisartut.gl/da/dokumenter/37-spoergsmaal/?year=2021>

Lønningsforholdene for tjenestemænd under overenskomsterne for tjenestemænd i Selvstyret og kommunerne er anderledes, da IMAK i forbindelse med overenskomstforhandlingerne altid lægger vægt på at opnå fordele for pensionisterne.

IMAK: Der blev atter foretaget en ny høringsrunde vedrørende en ny lovændring. IMAK modtog høringskrivelsen den 31. maj 2022.

Atuarfik Hans Lynge

Lovgivning nr. 29, 25. november 2022 Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning (Servicetjek, præciseringer og ændring af beløbsgrænser)

IMAK: I bemærkningerne til det ændringsforslag, der blev sendt ud til høring juni 2022, er "løn dele" ikke medtaget i grundlaget for pensionsopsparingen, da der udelukkende var tale om servicetjek, præciserin-

Junarsip atuarfia 2023

ger og ændring af beløbsgrænser. Og det var det, der blev sendt ud i høring.

Det vil sige, at der fra den første høringsproces i 2016 og høringerne i forbindelse med ændringerne i 2019, 2020 og 2022 ikke er nævnt et ord om, at tjenestemændene skal have trukket noget af deres løn. Det er heller ikke nævnt nogen steder, at visse løndele skal indgå i grundlaget for den obligatoriske pensionsopsparing.

På den anden side er det gentagne gange blevet understreget, at såfremt tjenestemænd og arbejdstagere under andre overenskomster ikke kommer under kravene vedrørende den tvungne pensionsopsparing, skal arbejdsmarkedets parter så vidt muligt søge at komme overens om dette.

IMAK: Efter at lovændringerne kom på plads efter høringsprocessen i 2022 blev fortolkningen af løndele tilføjet "i al stilhed". Hvilket skete på baggrund af en henvendelse fra Politiforbundet.

Lovgivning nr. 29, 25. november 2022 Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning (Servicetjek, præciseringer og ændring af beløbsgrænser)

IMAK: I forbindelse med lovændringen af 2022, blev fortolkningen af loven pludselig ændret, ligesom Naalakkersuisoq pludselig fremkom med en lignende forklaring i september 2021. Den nye fortolkning er sket uden at være sendt ud i høring, og er anderledes end den forklaring, der blev givet i 2016 og blev ej heller medtaget under de dengang igangværende (2021) forhandlinger.

IMAK: Den fortolkning, som vi fra IMAK ikke har haft lejlighed til at reagere på lyder nu således:

"Det foreslås desuden præciseret, at bestemmelsen i § 2, stk. 2, nr. 1-4, omfatter de ydelser, som danner grundlag for fastsættelse af en persons tjenestemandspension. Præciseringen har til formål at gøre det klart, at tjenestemænds særlige tillæg og eventuelle andre løndele ikke er undtaget og dermed skal medregnes ved opgørelsen af opsparingsgrundlaget. Der er ikke tale om en ændret retsstilling på området. Men da Politiforbundet har gjort gældende, at den nuværende praksis er forkert, er det af hensyn til de berørte borgere fundet hensigtsmæssigt med en præcisering af reglerne."

IMAK: Selv om vi ikke vil mistænkeliggøre nogen, så blev der foretaget en pludselig ændring, som blev "gemt" til efter høringsprocessen og uden at meddele bestemmelsens ikrafttræden til organisationerne. Konsekvenserne af ændringen for borgerne – og ikke mindst for lærerne – er aldrig blevet nævnt."

Med baggrund i ovenstående baggrundsfakta mener IMAK, at pensionsloven er blevet ændret i forhold til det oprindelige formål og er blevet udarbejdet uden at involvere de berørte personer og organisationer.

Inatsisartutloven trådte i kraft den 1. januar 2018, hvorfor kommer ændringen for tjenestemændene først i indkomståret 2022?

Elna Heilmann, pressemeddelelse:

Tjenestemandspensionister i Danmark har fra 2019 frem til 1. oktober 2023 fået reguleret deres pension 9 gange. Tjenestemandspensionerne i Grønland er ikke blevet reguleret siden 2019.

IMAK mener, at der udvises manglende respekt over for de pensionerede tjenestemænd i Grønland, fordi der ikke bliver gjort noget aktivt for at rette op på deres pensionsforhold fra såvel Statens som de grønlandske politikere.

Da den danske finansminister Nicolai Wammen fik stillet et spørgsmål fra Folketingets Grønlandsudvalg afgav han bl.a. følgende svar den 7. marts 2023:

“Grundlaget for beregning af en tjenestemandspension er den pensionsgivende løn i den stilling, som tjenestemanden pensioneres fra. Det gælder både for beregning af pension efter den grønlandske tjenestemandspensionslov og efter den danske tjenestemandspensionslov. Endvidere er det i begge tjenestemandspensionslove fastsat, at tjenestemandspensioner følger de generelle reguleringer af tjenestemandslønninger i henholdsvis Grønland og Danmark.”

Fra IMAK's side ønsker vi at få oplyst, hvem der står i vejen for en regulering af pensionerne og hvorfor. De pensionerede tjenestemænd bør mødes ansigt til ansigt af de ansvarlige og blive informeret om, hvorfor netop de ikke har fået reguleret deres pensioner.

Det kan ikke siges på anden måde, end at de pensionerede tjenestemænd, der vælger at blive boende i eget land blandt deres kære og efterkommere, bliver straffet. Vores kultur og traditioner, som er vigtige grundelementer i vores tilværelse bliver på den måde revet væk på grund af ligegyldighed.

IMAK skal sikre, at de i Grønland gældende love, overenskomster og regler følges op på en måde, der passer til de vilkår vores medlemmer lever under, politikerne skal jo også rette sig efter de gældende overenskomster og love.

Naalakkersuisut og den danske regering må i forbindelse med samarbejdet inden for Rigsfællesskabet leve op til deres ansvar, som bygger på lovgivning og overenskomster og få rettet op på de manglende pensionsreguleringer med tilbagevirkende kraft.

Redaktion:

Elna Heilmann, Ansvarshavende.

Andreas Wille, journalist.

Simon Lennert IMAK's sekretariat.